

# LIBRI

www.libridergi.org

Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi

Journal of Epigraphy, Reviews and Translations

Sayı VI (2020)

VITRUVIUS, *Mimarlık Üzerine*. İstanbul, 2017. Alfa Yayınları, 456 sayfa. Çev. Ç. Dürüşken.

ISBN: 9786051714431

Çiğdem ÖNER



*Libri*: Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi'nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

*Libri*, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Sayı VI: Ocak-Aralık 2020) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır.

Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni Ç. Öner, *Mimarlık Üzerine*. Yazar: Vitruvius, Çeviren: Ç. Dürüşken, *Libri* VI (2020) 61-62.

Geliş Tarihi: 15.12.2019 | Kabul Tarihi: 25.01.2020

Elektronik Yayın Tarihi: 22.03.2020

Editörya: Phaselis Research Project  
www.libridergi.org

**VITRUVIUS, Mimarlık Üzerine. İstanbul, 2017. Alfa Yayınları, 456 sayfa.  
Çev. Ç. Dürüşken. ISBN: 9786051714431**

Çiğdem ÖNER \*

Kitap, Vitruvius ve Prof. Dr. Çiğdem Dürüşken'in kısa özgeçmişleri ile başlamakta, *İçindekiler* (5-9) ve çevirmen tarafından hazırlanan "Vitruvius ve De Architectura Üzerine" isimli *Sunuş* (11-18) bölümleri ile devam etmektedir.

*Mimarlığın Temel Bilgileri ve Şehir Planlaması* isimli 1. Kitap (19-56), kitabın yazar için, Caesar'a olan minnettarlığına karşılık olarak, mimarlık sanatının tüm esaslarını kaleme aldığı bir inceleme olduğunun aktarıldığı bir *Önsöz* (21-22) ile başlamakta, 1. Bölüm *Mimarlık Eğitimi* (22-31), 2. Bölüm *Mimarlığın İlkeleri* (31-35), 3. Bölüm *Mimarlığın Bölümleri* (35-36), 4. Bölüm *Şehirler İçin Sağlığa Uygun Yerlerin Seçimi* (36-41), 5. Bölüm *Surlar ve Kulelerin İnşası* (41-45), 6. Bölüm *Rüzgarlar ve Şehir Planlaması* (46-54), 7. Bölüm *Tapınak Alanlarının Seçimi* (55-56)'nin incelendiği alt bölümler ile devam etmektedir.

*İnşaatin Başlangıcı ve İnşaat Malzemeleri* isimli 2. Kitap (57-97)'in *Önsöz* (59-61) bölümünde yazar, İskender ve onun emri ile İskenderiye şehrini kuran mimar Dinokrates konusunda bilgi aktarırken, kendisinin de bir gün kralın takdirini en üst düzeyde kazanmak için elinden geleni yapacağını vurgulamaktadır. 1. Kitapta, mimarlık sanatının işlevini ele aldığını belirten yazar, bu kitapta ise, doğal malzemeleri ve işlevlerini konu etmektedir. Bu konuyu da, 1. Bölüm *İlk İnsanların Yaşamı ve Medeniyete Geçiş* (62-66), 2. Bölüm *Varlığın Temel Unsurları* (66-67), 3. Bölüm *Tuğla* (67-70), 4. Bölüm *Kum* (70-71), 5. Bölüm *Kireç* (72-73), 6. Bölüm *Puteoli Volkanik Tozu* (73-75), 7. Bölüm *Taş Ocakları ve Taşlar* (76-78), 8. Bölüm *Duvar Örme Teknikleri* (78-89), 9. Bölüm *Kerestelik Ağaçlar* (90-96), 10. Bölüm *Yayla ve Ova Köknarı* (96-97) olmak üzere 10 bölümde detaylandırmaktadır.

3. Kitap (99-134), *Tapınaklar* ana başlığını taşımaktadır ve ölümsüz tanrıların tapınaklarının mimari detaylarını aktaracağını belirttiği, *Önsöz* (101-103) ile başlamakta, 1. Bölüm *Simetrisinin Kökeni ve Tapınak Mimarisine Uyarlanması* (103-107), 2. Bölüm *Tapınak Biçimleri* (108-113), 3. Bölüm *Sütun Aralığına Göre Tapınak Planları* (114-120), 4. Bölüm *Tapınak İnşası: Temeller* (120-123), 5. Bölüm *İyon Düzeni Sütunların Oranları* (123-134) alt bölümler ile devam etmektedir.

3. Kitapta başladığı tapınak detaylandırılması, *Korint, Dor ve Etrüsk Düzeni Tapınaklar* isimli IV. Kitap (135-170)'ta da devam etmektedir. Bu kitaba ait kısa bir ön tanıtımın verildiği *Önsöz* (137) bölümü ile başlayan kitabın daha sonraki bölümleri, 1. Bölüm *Üç Sütun Düzeninin Kökeni ve Korint Sütun Başlığı* (138-143), 2. Bölüm *Sütunların Üst Yapı Elemanları ve Kökenleri* (143-151), 3. Bölüm *Dor Tapınaklarının Simetrisi* (151-157), 4. Bölüm *Kutsal Oda ve Ön Girişi* (157-159), 5. Bölüm *Tapınak Cephesinin Yönü* (159-160), 6. Bölüm *Tapınak Kapıları* (160-163), 7. Bölüm *Etrüsk Düzenini Sürdüren Tapınaklar* (164-166), 8. Bölüm *Daire Planlı Tapınaklar* (166-170), 9. Bölüm *Sunaklar* (170)'dir.

\* PhD., Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Eskiçağ Araştırmaları Anabilim Dalı, Antalya. bozoglu.oner.cigdem@gmail.com | 0000-0002-8473-5842

İçeriğinin, kamu binalarının tasarım detayları olduğunun aktarıldığı bölüm olan, *Önsöz* (173-174) ile başlayan ve 1. *Bölüm Forum ve Bazilika* (175-178), 2. *Bölüm Senato Binası* (178-179), 3. *Bölüm Tiyatro* (179-183), 4. *Bölüm Armoni* (183-187), 5. *Bölüm Tiyatrodaki Ses Güçlendirici Çanaklar* (187-191), 6. *Bölüm Tiyatro Planı* (192-196), 7. *Bölüm Yunan Tiyatroları* (196-197), 8. *Bölüm Tiyatronun Kurulacağı Yerin Akustiği* (198), 9. *Bölüm Sahne Binasının Arkasındaki Portikolar ve Yürüyüş Yolları* (199-202), 10. *Bölüm Hamam* (202-209), 11. *Bölüm Palaestra* (209-213), 12. *Bölüm Limanlar, Tersaneler* (214-217) alt bölümleri devam eden kitap, *Kamu Binalar* isimli V. *Kitap* (171-217)'dir.

*Özel Konutlar* isimli VI. *Kitap* (219-255) içeriğinin, bu tip konutlara ait mimari detayları olduğu belirten, *Önsöz* (221-224) ile başlamakta ve 1. *Bölüm İklim ve Mimari* (224-229), 2. *Bölüm Oran ve Optik* (230-231), 3. *Bölüm Evlerin Planı* (231-240), 4. *Bölüm Evlerin Cephesinin Yönü* (240-241), 5. *Bölüm Sosyal Konum ve Evler* (242-243), 6. *Bölüm Çiftlik Evleri* (243-246), 7. *Bölüm Yunan Evleri* (247-252), 8. *Bölüm Temeller ve Altyapılar* (252-255) bölümleri ile devam etmektedir.

*İnce İş* isimli VII. *Kitap* (257-292), VI. Kitaba konu olan özel konutların, daha güzel ve sağlam görünmesi için gerekli detayları kapsadığını belirten bölüm, *Önsöz* (259-265)'dür. 1. *Bölüm Zemin Kaplamaları* (265-270), 2. *Bölüm Sıva İçin Kireç Hazırlama* (270-271), 3. *Bölüm Kemerli Tavanlar ve Sıvalar* (271-275), 4. *Bölüm Rutubetli Yerlerde ve Yemek Odalarında Sıva İşçiliği* (275-277), 5. *Bölüm Duvar Resimlerine Dair* (278-283), 6. *Bölüm Mermer Tozu* (283), 7. *Bölüm Doğal Boyalar* (284-285), 8. *Bölüm Zincifre* (285-286), 9. *Bölüm Zincifrenin Hazırlanışı* (286-288), 10. *Bölüm Yapay Renkler: Siyah* (288-289), 11. *Bölüm Mavi ve Yanık Sarı* (289), 12. *Bölüm Kurşun Beyazı, Bakır Yeşili, Yapay Kırmızı Zırnık* (290), 13. *Bölüm Mor* (290-291), 14. *Bölüm Yapay Boyalar, Aşı Sarısı, Malakit Yeşili ve Hint Çividi* (291-292) alt bölümleri ile de özel konutların ince imalatlarında kullanılacak malzemeler hakkında bilgi verilmektedir.

Hayatımızın, hayattan tat almamızın ve günlük yaşantımızın ayrılmaz bir parçası olan suyun anlatıldığı, *Su* isimli VIII. *Kitap* (293-324)'ta yine diğer kitaplarda olduğu gibi, kitabın içeriğinin aktarıldığı *Önsöz* (295-297) ile başlamakta ve 1. *Bölüm Su Bulma Yöntemleri* (297-300), 2. *Bölüm Yağmur Suyu ve Nehir Suyu* (300-302), 3. *Bölüm Suların Ayırt Edici Özellikleri* (303-313), 4. *Bölüm Suyun Test Edilmesi* (314), 5. *Bölüm Su Terazisi* (314-317), 6. *Bölüm Su Kemerleri, Sarnıçlar, Kuyular* (317-324) alt bölümleri ile devam etmektedir.

*Güneş Saatleri ve Su Saatleri* isimli IX. *Kitap* (325-366)'ta öncelikle, yazarın kitapları kaleme alırken yetkin kişilerden faydalandığı ve bu kitabın kapsadığı konuları aktardığı bir *Önsöz* (327-333) bulunmaktadır. Kitabın diğer bölümleri de, 1. *Bölüm Burçlar Kuşağı ve Gezegenler* (334-340), 2. *Bölüm Ayın Evreleri* (341-342), 3. *Bölüm Güneş ve Takımyıldızlar* (342-343), 4. *Bölüm Kuzey Takımyıldızları* (344-350), 5. *Bölüm Güney Takımyıldızları* (351-354), 6. *Bölüm Astrolojiye Dair* (354-355), 7. *Bölüm Analemma Çizimi* (356-359), 8. *Bölüm Güneş Saatleri, Su Saatleri ve Mucitleri* (359-366) isimli alt bölümlerdir.

*Makineler* isimli X. *Kitap* (367-423) kitabın son ana başlığıdır. Ana başlıktan da anlaşıldığı üzere, makine inşasının esas alındığı bu kitap, *Önsöz* (369-370), 1. *Bölüm Temel Bilgiler* (371-374), 2. *Bölüm Yük Kaldırmaya ve Çekmeye Yarayan Düzenekler* (374-385), 3. *Bölüm Makinelerin Hareketi* (385-390), 4. *Bölüm Su Basmaya Yarayan Düzenekler: Tambur ve Tekerlek* (390-391), 5. *Bölüm Su Değirmeni* (392), 6. *Bölüm Su Burgusu* (392-394), 7. *Bölüm Ktesibios'un Tulumbası* (395-397), 8. *Bölüm Su Orgu* (397-399), 9. *Bölüm Yol Ölçer* (400-403), 10. *Bölüm Catapult ya da Scorpio* (403-406), 11. *Bölüm Ballista* (406-409), 12. *Bölüm Mancınıkların Ayarlanması* (410), 13. *Bölüm Kuşatma Makineleri* (410-413), 14. *Bölüm Tosbağa* (413-415), 15. *Bölüm Hegetor'un Tosbağası* (416-418), 16. *Bölüm Savunma Araçları* (418-423) alt bölümlerinden oluşmaktadır.

*Kaynakça* (425-430) ile devam etmekte olan kitap, *Dizin* (431-456) bölümü ile sonlanmaktadır.